

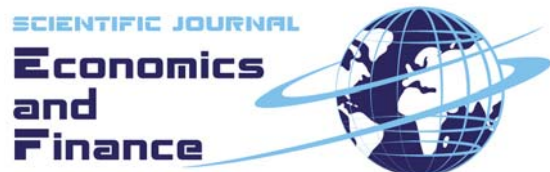
ISSN 2311-3413

scientific journal

issue 6

Economics and Finance

2018

2018

Editor-in-Chief:

Prof. Svetlana Drobyazko, Ukraine

Editorial board:

Atamas Peter, Ph.D. in Economics, Professor Alfred Nobel University, (Dnepropetrovsk, Ukraine);

Andris Denins, Dr.oec., Professor, University of Latvia (Rīga, Latvia);

Andrej Udovč, Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics, Univerza v Ljubljani (Slovenia);

Valery Babich, Doctor Hab. in Economics, Professor, Association of Russian scientists of Massachusetts (Boston, USA);

Brezina Ivan, prof. Ing., CSc., Faculty of Economic Informatics, University of Economics in Bratislava (Slovakia);

Czempas Jan, Doctor Hab. in Economics, Professor, University of Economics in Katowice (Poland);

Dimitar Kanev, Doctor of Economic Sciences, Professor of Economics (Varna, Bulgaria);

Khaydarov Nizamiddin, Doctor Hab. in Economics, Professor, Tashkent financial institute the Republic of Uzbekistan;

Konstantin Savov Kalinkov, Doctor of Economics, Professor (Varna, Bulgaria);

Nedelea Alexandru-Mircea, Associate Professor Ph.D at Stefan cel Mare University of Suceava (Romania);

Okulich-Kazarin Valeriy, Doctor of Educational Sciences, Professor, Pedagogical University of Cracow (Poland);

Pavlov Konstantin, Doctor Hab. in Economics, Professor, Izhevsk Institute of Management (Russia);

Dr. Parikshat Singh Manhas, Ph.D, Director of School of Hospitality and Tourism management and Professor in The Business School University of Jammu (Jammu & Kashmir, India);

Pelikh Sergey, Doctor Hab. in Economics, Professor, Academy of Management under the President of the Republic of Belarus (Minsk, Belarus);

Dr. Reena Agrawal, PhD in Entrepreneurship, Assistant Professor Accounting, Jaipuria Institute of Management, Lucknow (India);

Ruta Šneidere, PhD. in Economics, Docent, University of Latvia (Rīga, Latvia);

Venelin Terziev, Professor Dipl.Eng., Ph.D., D.Sc. (National Security), D.Sc. (Ec.), University of Telecommunications and Post (Sofia, Bulgaria);

Jarosław Jerzy Turlukowski, PhD in Law, Assistant professor Institute of Civil Law University of Warsaw (Poland);

Nada Vignjević-Djordjević, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor State University (Novi Pazar, Serbia);

Shatalova Nina, Doctor Hab. in Social Sciences, Professor, Ural State Railway University (Russia);

Karpenko Lidiia, Doctor of Economic Sciences, Professor, Odessa National Polytechnic University (Ukraine);

Lysenko Denis, Associate Professor of Moscow State University named after M.V. Lomonosov (Moscow, Russia);

Hilorme Tetiana, Ph.D. in Economics, Assistant Professor, Oles Honchar Dnipro National University (Ukraine).

WARNING

Without limitation, no part of this publication may be reproduced, stored, or introduced in any manner into any system either by mechanical, electronic, handwritten, or other means, without the prior permission of the «Economics and Finance».

© «Economics and Finance», 2018

CONTENTS

Akhundova A.G. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ISSUES OF INTEGRATED DEVELOPMENT OF TOURISM INFRASTRUCTURE	4
Natorina A. DIGITAL BUSINESS MANAGEMENT IN DIGITAL TRANSFORMATION	12
Borovyk Maryna THEORETICAL BASES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	19
Hilorme T.V., Heorhiieva Y.A. PECULIARITIES OF ANALYSIS AND ACCOUNTING OF DEBTS RECEIVABLE AT TRANSPORT ENTERPRISE	29
Dovbnya S.B., Chabanets T.N. METHODICAL ASPECTS OF EVALUATION OF INVESTING EFFICIENCY IN HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT	38
Svetlana Drobyazko FEATURES OF TOURISM SERVICES ACCOUNTING STRUCTURING IN THE INFORMATION-ORIENTED SOCIETY	44
Latysheva O. V., Kasianuk S. V., Milyavskiy M.Yu. RESEARCH OF THE STATE OF ENVIRONMENTAL SAFETY AND THE LEVEL OF ENVIRONMENTAL STABILITY OF THE REGIONS OF UKRAINE	50
Chmeruk H.G., Burlakova I.A., Kralich V.R. THE ECONOMIC, SOCIAL AND PSYCHOLOGICAL CHALLENGES OF THE INDUSTRY 4.0.	61

УДК 33:331.2

JEL Classification: O11

Latysheva O. V.,

PhD, senior teacher of Department of economy of enterprises,

Kasianuk S. V.,

PhD, Associate Professor of Department of economy of enterprises,

Milyavskiy M. Yu.

PhD(Econ), Associate Professor of the production Economics Department,
Donbass State Power Engineering Academy, Kramatorsk

Латишева О. В.,

к.е.н., старший викладач кафедри економіки підприємства,

Касьянюк С.В.,

к.т.н., доцент кафедри економіки підприємства,

Мілявський М.Ю.

к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства,

Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ

Латышева Е. В.,

к.э.н., старший преподаватель кафедры экономики предприятия,

Касьянюк С.В.,

к.т.н., доцент кафедры экономики предприятия,

Милявский М.Ю.

к.э.н., доцент кафедры экономики предприятия,

Донбасская государственная машиностроительная академия, г.Краматорск

RESEARCH OF THE STATE OF ENVIRONMENTAL SAFETY AND THE LEVEL OF ENVIRONMENTAL STABILITY OF THE REGIONS OF UKRAINE

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА РІВНЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТАЛОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

ИССЛЕДОВАНИЕ СОСТОЯНИЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ И УРОВНЯ ЭКОЛОГИЧЕСКОЙ УСТОЙЧИВОСТИ РЕГИОНОВ УКРАИНЫ

***Abstract.** The state of ecological safety and sustainability of the regions of Ukraine in the conditions of new challenges and possibilities of sustainable development in connection with rapid changes in science, technology, management systems, etc. was determined in the work. The analysis of modern professional researches, analytical reports and statistical data conducted by us allows us to state that recently some changes have occurred in the NPS in the regional dimension. It is established that in the context of existing environmental challenges, the main tasks for the transition of regions of Ukraine to sustainable development are the following: improvement of the legislative framework; development of social infrastructure; providing economically efficient and socially oriented production; carrying out reforms in labor relations; creation of a system for monitoring*

the sustainable development of scientific research; support for innovations and high-tech sectors of the economy; functioning of the economy in the conditions of ecologization, creation of the raw material base, ensuring environmental protection; creation of an effective mechanism for the exchange of experience between enterprises in the region; improvement of the management system at the regional level for implementation of decisions on sustainable development; increase of investment attractiveness; creation of equal conditions for entrepreneurial activity; coordination of business activities and state enterprises in relation to environmental norms; reduction of resource intensity of production, use of environmental technologies; establishment of boundaries of use of resource potential of the region.

Keywords: *ecological safety, sustainable development of regions, ecological and technogenic problems, the state of the environment, environmental challenges*

Анотація. *В роботі було визначено стан екологічної безпеки та сталості регіонів України в умовах нових викликів та можливостей сталого розвитку в зв'язку з стрімкими змінами у науці, техніці, системах управління та ін. Проведений аналіз сучасних фахових досліджень, аналітичних звітів та статистичних даних дозволяє констатувати, що останнім часом відбулися певні зміни у НПС у регіональному вимірі. Встановлено, що в умовах існуючих екологічних викликів основними завданнями для переходу регіонів України до сталого розвитку вважається наступне: удосконалення законодавчої бази; розвиток соціальної інфраструктури; забезпечення економічно ефективного і соціально орієнтованого виробництва; проведення реформ в трудових відносинах; створення системи моніторингу сталого розвитку проведення наукових досліджень; підтримка інновацій та високотехнологічних секторів економіки; функціонування економіки в умовах екологізації, створення сировинної бази, забезпечення охорони довкілля; створення ефективного механізму обміну досвідом між підприємствами в регіоні; вдосконалення системи управління на регіональному рівні для реалізації рішень щодо сталого розвитку; підвищення інвестиційної привабливості; створення рівних умов для підприємницької діяльності; координація діяльності бізнесу і державних підприємств відносно екологічних норм; зниження ресурсоемності виробництва, використання екологічних технологій; встановлення меж використання ресурсного потенціалу регіону.*

Ключові слова: *екологічна безпека, сталий розвиток регіонів, еколого-техногенні проблеми, стан навколишнього середовища, екологічні виклики*

Аннотация. *В работе было определено состояние экологической безопасности и устойчивости регионов Украины в условиях новых вызовов и возможностей устойчивого развития в связи с отвесными изменениями в науке, технике, системах управления и др. Проведенный анализ современных профессиональных исследований, аналитических отчетов и статистических данных позволяет констатировать, что в последнее время произошли определенные изменения в НПС в региональном измерении. Установлено, что в условиях существующих экологических вызовов основными задачами для перехода регионов Украины к устойчивому развитию считается следующее: совершенствование законодательной базы; развитие социальной инфраструктуры; обеспечение экономически эффективного и социально ориентированного производства; проведения реформ в трудовых отношениях; создание системы мониторинга устойчивого развития проведения научных исследований; поддержка инноваций и высокотехнологичных секторов экономики; функционирования экономики в условиях экологизации, создание сырьевой базы, обеспечения охраны окружающей среды; создание эффективного механизма обмена опытом между предприятиями в регионе; совершенствования системы управления на региональном уровне для реализации решений по устойчивому развитию; повышение инвестиционной привлекательности; создание равных условий для предпринимательской деятельности; координация деятельности бизнеса и государственных предприятий относительно*

экологических норм; снижение ресурсоемкости производства, использования экологических технологий; установление границ использования ресурсного потенциала региона.

Ключевые слова: *экологическая безопасность, устойчивое развитие регионов, эколого-техногенные проблемы, состояние окружающей среды, экологические вызовы*

Постановка проблеми. Сучасний стан розвитку суспільства характеризується усвідомленням необхідності вирішення глобальних, регіональних, локальних екологічних проблем. Через це будь-яка країна світу, що прагне зберегти конкурентні ринкові позиції і отримати сприятливіші умови для міжнародної співпраці, повинна орієнтуватися на нові екологічні стандарти та нормативи екологічної безпеки.

Варто враховувати, що у грудні 2016 року Рада Європейського Союзу схвалила зниження лімітів за основними джерелами забруднення повітря. Нові положення знижують шкідливі викиди для металургійної промисловості, транспорту, електростанцій і сільського господарства. Нові правила зобов'язують країни до скорочення викидів двоокису сірки, оксидів азоту, неметанових летких органічних сполук, аміаку і дрібних часток [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. В Україні все більш актуальним питанням стає проблема забезпечення умов сталого розвитку країни та екологічної безпеки її регіонів, яким і присвячено роботи багатьох відомих вчених-економістів, а саме: Г.О. Білявського, О.Т. Гирич, П.М. Григоруку [2], Ю.М. Саталкіна, В.Я. Шевчука, Я.Ю. Шевцова, Г.А. Саприкіна, Д.І. Ізмайлова [3], Г.Г. Шматкова [4], І.А. Ніколаєвої [4], А.Ф. Оксамитного [4], зарубіжних науковців, таких, як L. Anderson, D. Bowles, T. Glover та ін. У доповідях про стан охорони навколишнього середовища, в аналітичних дослідженнях вітчизняних фахівців та закордонних вчених [1-9] предметом широкого обговорення і усестороннього вивчення стали зростаючий антропогенний вплив на навколишнє середовище, його забруднення різними відходами виробництва, поряд з надмірним використанням природних ресурсів [3].

Виділення раніше не вирішеної частини проблеми. Віддаючи належне внеску науковців у розкритті цих проблем, необхідно відзначити, що зараз особливий науковий інтерес становить специфіка нових екологічних викликів та можливостей сталого розвитку регіонів країни в сучасних реаліях глобалізації. Саме тому ці питання в контексті обраного європейського вектору розвитку країни потребують подальшого дослідження.

Метою статті є визначення стану екологічної безпеки та сталості регіонів України в умовах нових викликів та можливостей сталого розвитку в зв'язку з стрімкими змінами у науці, техніці, системах управління та ін.

Результати дослідження. Зараз прийнято вважати, що недостатнє вирішення еколого-техногенних проблем в країні неминуче заважатиме її сталому розвитку.

При цьому на національному рівні за оцінками фахівців відділу екологічної та техногенної безпеки Національного інституту стратегічних досліджень такими еколого-техногенними проблемами є: втрата поверхневих

вод як джерела питно-господарського водопостачання, через їх забруднення та зарегульованість річкового русла; екологічні проблеми в гірничо-видобувних районах через непродумані технології виведення з експлуатації та закриття підприємств з відкритого та підземного видобування корисних копалин; еколого-техногенні ризики стану інфраструктури житлово-комунального господарства міст та промислово-міських агломерацій; екологічний стан сільськогосподарських земель, зокрема значної втрати гумусного шару, підтоплення та вторинне засолення; поводження з відходами [5].

Варто додатково відмітити, що зараз у наукових працях також значна увага приділяється також питанням розкриття нових екологічних вимог і конкретизації переліку екологічних індикаторів сталого розвитку країни та екологічної безпеки її регіонів.

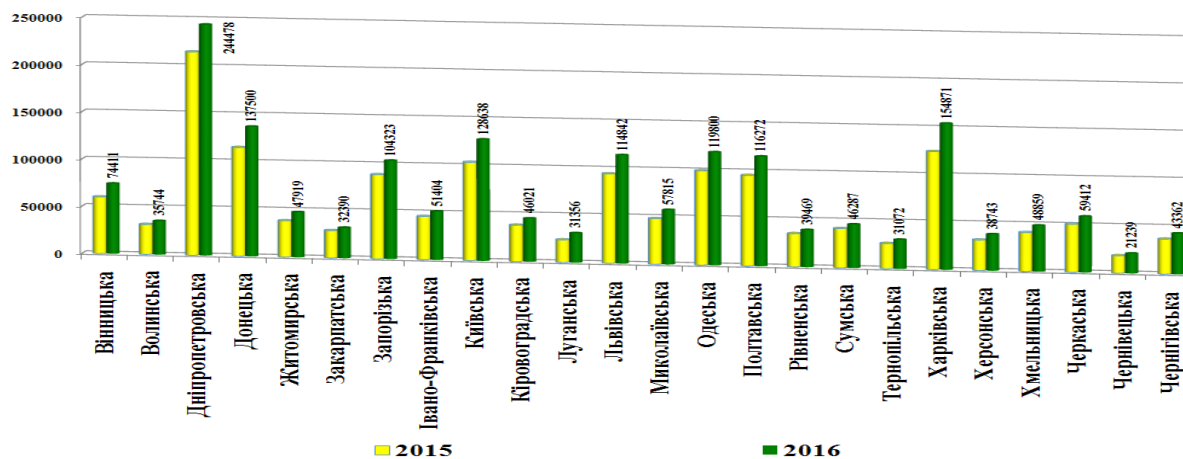
У Стратегії національної безпеки України визначено наступні загрози екологічній безпеці [10]: надмірний антропогенний вплив і високий рівень техногенного навантаження на територію України; негативні екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи; значний обсяг відходів виробництва та споживання і неналежний рівень їх вторинного використання, переробки та утилізації; незадовільний стан єдиної державної системи та сил цивільного захисту, системи моніторингу довкілля. В довгостроковому плані стан навколишнього середовища в державі характеризується аномальним рівнем техногенних навантажень на земельні, водні, біотичні, мінерально-сировинні ресурси, а також зростаючим впливом наслідків глобальних змін клімату, включаючи потепління, збільшення інтенсивності опадів та ін. [6;7]

Проведений аналіз наукових праць [1–9] показав, що у переході України до сталого розвитку активну участь приймає розвиток регіонів [2; 8].

Сталий розвиток регіону це – спроможність регіону забезпечувати збалансований розвиток, саморегулюватись, самовдосконалюватись із максимально ефективним використанням власних та запозичених ресурсів для задоволення потреб населення, та підвищення подолання негативних соціальних, економічних та екологічних ризиків. Для цього необхідно визначення цілей соціального та економічного розвитку та пошук шляхів для їх досягнення, основними з яких є – зростання добробуту населення регіону, забезпечення єдиної цілісної моделі економічного, соціального та екологічного розвитку, забезпечення динамічного соціально-економічного зростання, раціональне використання природного потенціалу та охорона навколишнього середовища, задоволення потреб населення регіону та стимулювання структурних перетворень в економіці регіону [2; 8].

Проведений аналіз фахових досліджень та статистичних даних [1–9] дозволяє констатувати, що останнім часом відбулися певні зміни у НПС у регіональному вимірі. Так, за останніми статистичними даними [9] за рівнем валового регіонального продукту (рис. 1) провідні місця у 2016 р. займали такі області як: Дніпропетровська (244478 млн.грн.), Харківська (154871 млн.грн.), Донецька (137500 млн.грн.), Одеська (119800 млн.грн.), Львівська (114842 млн.грн.). При такому економічному рівні розвитку та цих регіонів (рис. 1) та рівня капітальних інвестицій (рис. 2) і поточних витрат на охорону

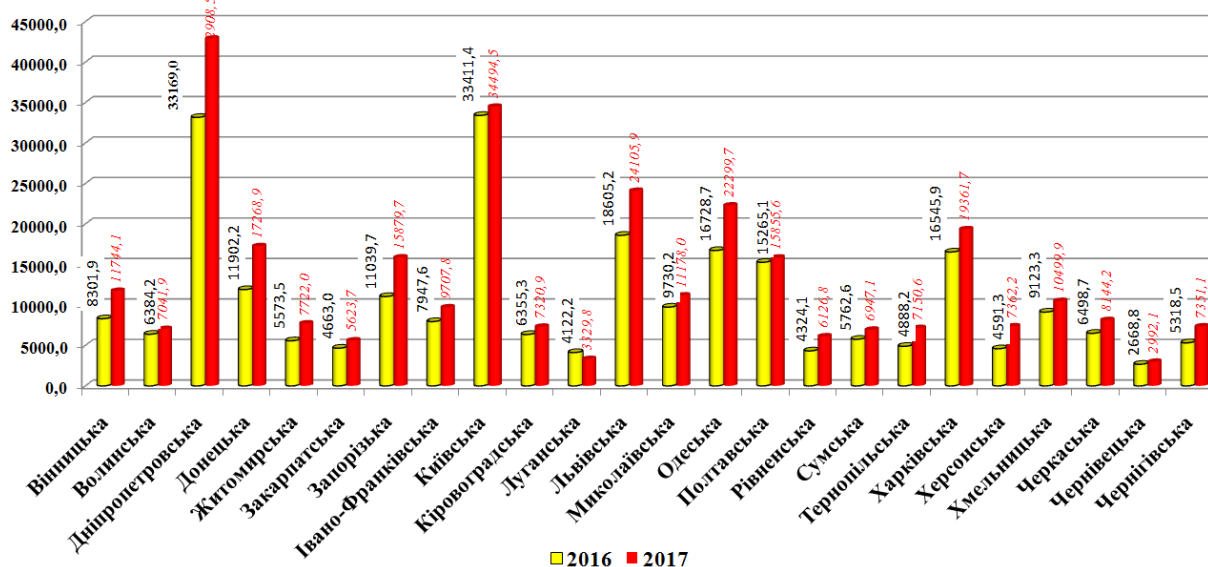
навколишнього природного середовища (рис. 3) спостерігається досить передбачений стан за рівнем забруднення довкілля (рис. 4, рис. 5). Так, промислово розвинуті області (Дніпропетровська та Донецька) мають найвищі показники забруднення (рис. 4), тоді як менш розвинуті у промисловому секторі області, а також регіони зі значною часткою екологічної та наукоємної продукції в структурі виробництва валового регіонального продукту (наприклад, Харківська) мають нижчий рівень забруднення.

Рис. 1. Динаміка валового регіонального продукту (млн. грн.)

Джерело: побудовано авторами на підставі опрацювання статистичних даних [9]*

* Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

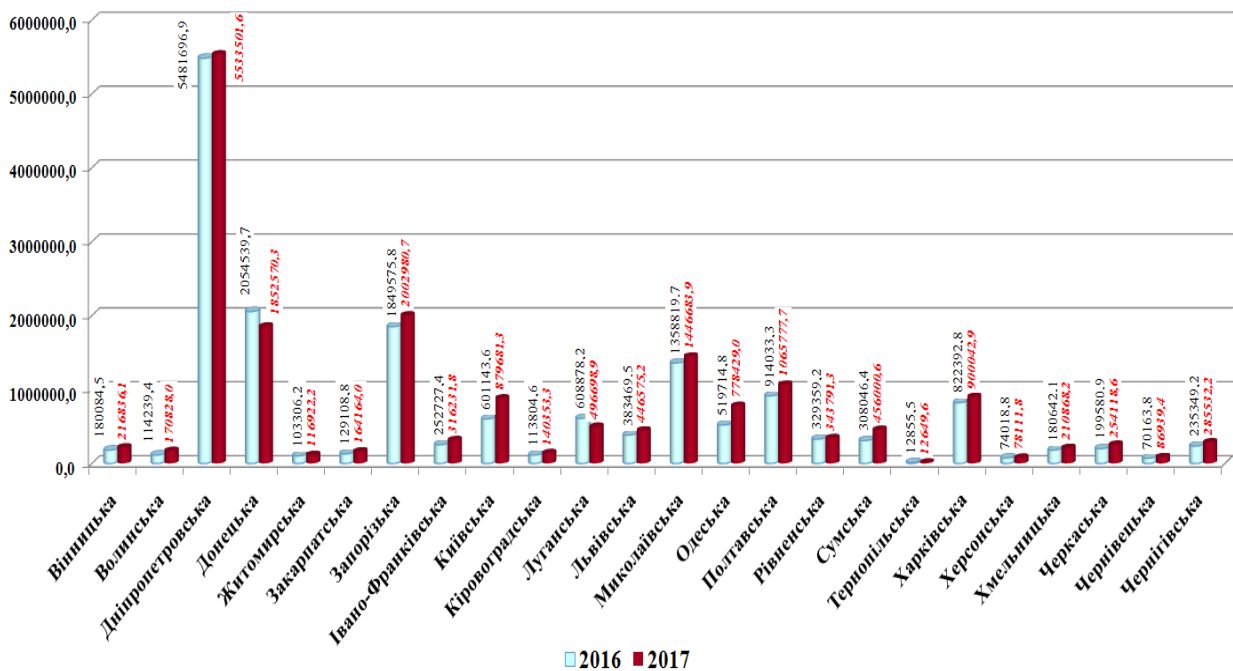

Рис. 2. Капітальні інвестиції за регіонами за 2016-2017 роки

Джерело: побудовано авторами на підставі опрацювання статистичних даних [9]*

* Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

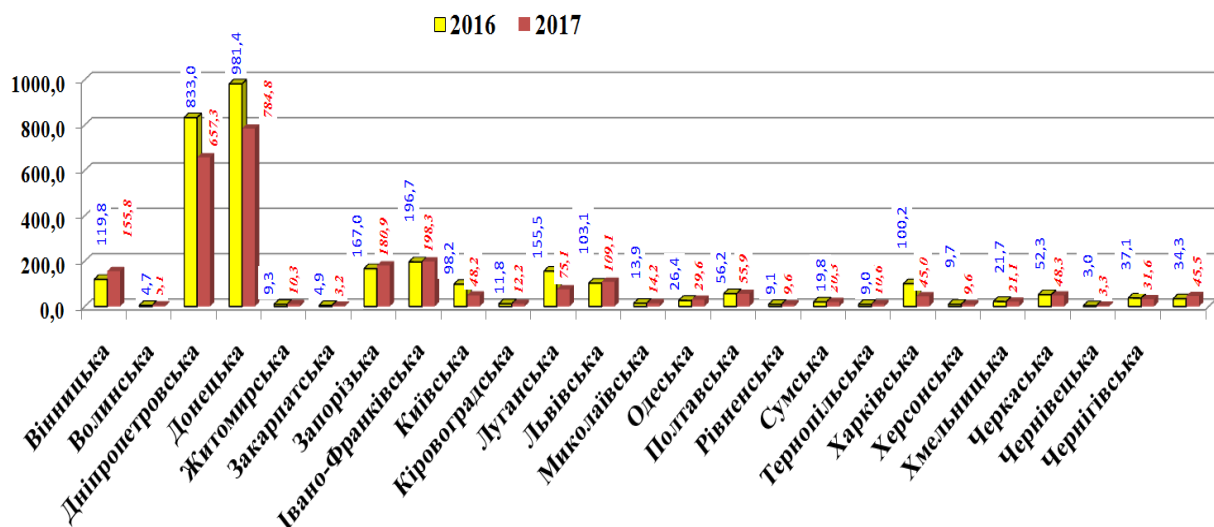

Рис. 3. Поточні витрати на охорону навколишнього природного середовища по регіонах

Джерело: побудовано авторами на підставі опрацювання статистичних даних [9]*

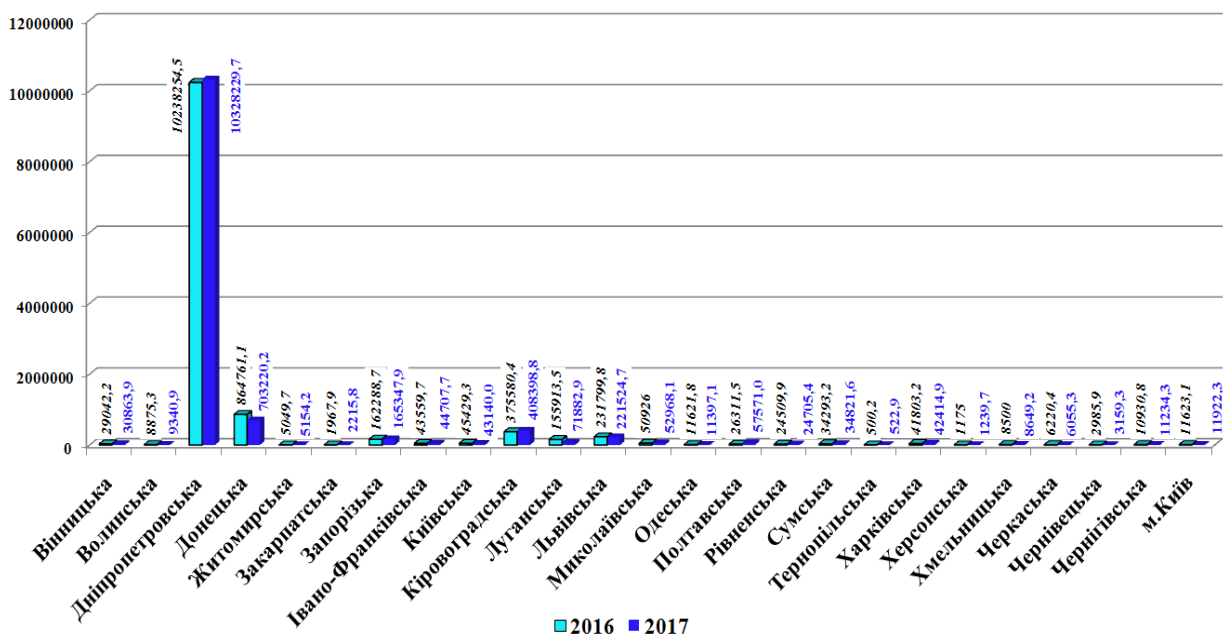
*Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Рис. 4. Викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел забруднення за регіонами

Джерело: побудовано авторами на підставі опрацювання статистичних даних [9]*

* Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Рис. 5. Загальний обсяг відходів I-IV класів небезпеки, накопичених протягом експлуатації, у спеціально відведених місцях чи об'єктах (місцях видалення відходів) за регіонами

Джерело: побудовано авторами на підставі опрацювання статистичних даних [9]*

*Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Варто відзначити, що фахівці [6; 7] дають пораду також звертати увагу на той факт, що вже зараз значна частина залізничних колій, нафто- та газопроводів, мостів, магістральних електромереж експлуатується за умов наднормативної зношеності основних фондів, небезпечного зниження міцності ґрунтів внаслідок підтоплення, впливу корозії на конструктивні елементи. Крім того, погіршується екологічна обстановка у гірничодобувних районах Донбасу, де внаслідок воєнних дій виникає загроза катастрофічного підтоплення й затоплення прилеглих міст та селищ, непрогнозованого руху вибухонебезпечних і токсичних газів до промислової та житлової забудови, забруднення підземних і поверхневих джерел водопостачання. Ускладнення екологічної ситуації на території проведення АТО підвищує ризик виникнення техногенних катастроф на розташованих там численних промислових об'єктах. В Україні продовжують проявлятися негативні екологічні наслідки Чорнобильської катастрофи. Передусім ідеться про широкомасштабне радіоактивне забруднення довкілля, велику кількість радіоактивних матеріалів і радіоактивних відходів на території промислового майданчика ЧАЕС і зони відчуження, що потребує безпечного поводження з ними. Як і раніше, проблемою залишається повернення до нормального життя територій за межами зони відчуження, що також зазнали радіоактивного забруднення внаслідок аварії на ЧАЕС [6;7].

На думку фахівців Національного інституту стратегічних досліджень зараз "вирішення еколого-техногенних проблем знаходиться не стільки в колі

методів природничих та технічних наук, скільки у сфері державного управління, законодавства та інформаційної діяльності". Тому головними для адекватного реагування на еколого-техногенні проблеми ці фахівці пропонують вважати наступні кроки вирішення:

1. Забезпечити доступність, достовірність та своєчасність отримання екологічної інформації засобами масової інформації та громадськістю, формування екологічної свідомості і відповідальності у громадян та бізнесу.

2. Завершити реформування «радянської» правової бази екологічної безпеки, що сформована в 70-90 роки минулого століття і побудована на системі адміністративних покарань за порушення певних норм негативного техногенного впливу, на користь європейської юридичної системи екологічної безпеки, де екологічні ризики збитків для господарств або фізичних осіб є предметом страхування.

3. Сприяти підвищенню вартості людського та природного капіталу, що є основним економічним важелем модернізації виробництва в бік ресурсо- та енергоефективності і підвищення техногенної безпеки.

4. Забезпечення міжгалузевого, міжрегіонального співробітництва та партнерства між громадами, державою та бізнесом в сфері забезпечення екологічної безпеки.

5. Створення української системи моніторингу і управління в сфері екологічної безпеки як сегменту глобальної мережі екологічного моніторингу на основі сучасних технологій.

6. Формування природоохоронних програм на всіх рівнях і визначення пріоритетності їх фінансування, здійснення в залежності від ступеня актуальності екологічних і еколого-техногенних програм [5].

Висновки та пропозиції. Найближчим часом питання врахування нових екологічних викликів і можливостей забезпечення екобезпеки обов'язково виникнуть при формуванні нових програм розвитку та реформ у тих країнах світу, які прагнуть завчасно підготуватися до можливих загроз і розробити заходи зниження негативних наслідків. Саме тому до цих викликів нашої країні необхідно готуватися заздалегідь.

В умовах існуючих екологічних викликів основними завданнями для переходу регіонів України до сталого розвитку вважається наступне: удосконалення законодавчої бази; розвиток соціальної інфраструктури: освіти, культури, охорони здоров'я; забезпечення економічно ефективного і соціально орієнтованого виробництва; проведення реформ в трудових відносинах, основним завданням яких є вирішення питання безробіття; створення системи моніторингу сталого розвитку проведення наукових досліджень; підтримка інновацій та високотехнологічних секторів економіки; функціонування економіки в умовах екологізації, створення сировинної бази, забезпечення охорони довкілля; створення ефективного механізму обміну досвідом між підприємствами в регіоні; вдосконалення системи управління на регіональному рівні для реалізації рішень щодо сталого розвитку; підвищення інвестиційної привабливості, шляхом сильної децентралізації сильних регіонів; створення рівних умов для підприємницької діяльності; координація діяльності бізнесу і

державних підприємств відносно екологічних норм; зниження ресурсоемності виробництва, використання екологічних технологій; встановлення меж використання ресурсного потенціалу регіону; сприяння розвитку ринкової економіки, що сприяє підвищенню рівня життя людей; реформування ринку праці, відносно попиту на трудові ресурси; державна допомога у розвитку підприємництва, як активізатора для створення нових робочих місць; сприяння розвитку малого і середнього бізнесу; підвищення конкурентоспроможності вітчизняних товарів і промислової продукції зокрема; вихід регіону на міжнародне співробітництво [2].

Бібліографічні посилання:

1. Стало відомо, як змінилася екологічна ситуація в Україні за останнє десятиріччя. / Інформаційна агенція «Інформатор»: електронний журнал, розділ: аналітичні матеріали, випуск від 17.04.2017. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://informer.news/stalo-vidomo-yak-zminylasya-ekolohichna-sytuatsiya-v-ukrajini-za-ostannje-desyatyrichchya>. – Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 29.05.2018.
2. Григорук П.М. Національні та регіональні особливості сталого розвитку України / П.М. Григорук, Т.Ю. Федорова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 1 (17). – С. 25-29. – [Електронний ресурс] – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n1.html>– Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 20.05.2018.
3. Шевцова Я.Ю. Сучасні екологічні проблеми України / Я.Ю. Шевцова, Г.А. Саприкіна, Д.І. Ізмайлова. // Збірник наукових праць "SWorld" за матеріалами міжнародної науково-практичної конференції "Сучасні проблеми і шляхи їх вирішення в науці, транспорті, виробництві і освіті – 2011", жовтень 2011 р. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sworld.com.ua/index.php/uk/biology-411/ecology-and-biotechnology-411/11514-411-0691>– Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 29.05.2018.
4. Shmatkov G.G. Environmental Problems in Ukraine and Human Factors / G.G.Shmatkov, A.F.Oksamitny, I.A.Nikolaieva // Correlation Between Human Factors and the Prevention of Disasters / edited by David L. Barry, Wilhelm G. Coldewey, Dieter W.G. Reimer, Dmytro V. Rudakov. – Amsterdam: IOS Press, 2012. – (NATO Science for peace and security series. Subseries E: Human and societal dynamics; Vol. 94). – P.218 – 223.
5. В. Потапенко. Еколого-техногенні проблеми в Україні, що потребують першочергового реагування: аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень. Відділ екологічної та техногенної безпеки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/577/>
6. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України". – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran7#n7>– Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 29.05.2018.
7. Іванюта С.П.. Загрози у сфері екологічної безпеки та їх вплив на стан національної безпеки (моніторинг реалізації Стратегії національної безпеки): аналітична записка за березень 2018 р. / Національний інститут стратегічних досліджень. Відділ енергетичної та техногенної безпеки. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/2970/>– Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 29.05.2018.

8. Гирич О.Т. Екологічна політика у трансформації системи міжнародних відносин: автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата політичних наук за спец. 23.00.04 – політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. – Чорноморський національний університет імені Петра Могили. – Миколаїв, 2017, с.20. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Avtoreferat_Gyrych_2017-09-18.pdf– Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 29.05.2018.
9. Гріневська С. М. Перспективи сталого розвитку регіону / С. М. Гріневська // Економіка промисловості. – 2011. – № 4. – С. 288 – 296.
10. Регіональна статистика. Економічна статистика. Економічна діяльність. Навколишнє природне середовище. / Офіційний сайт Державної служби статистики України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua/>. – Назва з екрану (мовою оригіналу), дата звернення: 20.05.2018.

References:

1. Stalo vidomo, yak zminylasya ekolohichna sytuatsiya v Ukrayini za ostannye desyatyrichchya. / Informatsiyna ahentsiya «Informator»: elektronnyy zhurnal, rozdil: analitychni materialy, vypusk vid 17.04.2017. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://informator.news/stalo-vidomo-yak-zminylasya-ekolohichna-sytuatsiya-v-ukrajini-za-ostannje-desyatyrichchya>. – Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 29.05.2018.
2. Hryhoruk P.M. Natsional'ni ta rehional'ni osoblyvosti staloho rozvytku Ukrayiny / P.M. Hryhoruk, T.YU. Fedorova // Ekonomika: realiyi chasu. Naukovyy zhurnal. – 2015. – № 1 (17). – S. 25-29. – [Elektronnyy resurs] – Rezhym dostupu do zhurn.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2015/n1.html>– Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 20.05.2018.
3. Shevtsova YA.YU. Suchasni ekolohichni problemy Ukrayiny / YA.YU. Shevtsova, H.A. Saprykina, D.I. Izmaylova. // Zbirnyk naukovykh prats' "SWorld" za materialamy mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi "Suchasni problemy i shlyakhy yikh vyrishennya v nautsi, transporti, vyrobnytsvtvi i obrazovanny – 2011", zhovten' 2011 r. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <https://www.sworld.com.ua/index.php/uk/biology-411/ecology-and-biotechnology-411/11514-411-0691>– Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 29.05.2018.
4. Shmatkov G.G. Environmental Problems in Ukraine and Human Factors / G.G.Shmatkov, A.F.Oksamitny, I.A.Nikolaieva // Correlation Between Human Factors and the Prevention of Disasters / edited by David L. Barry, Wilhelm G. Coldewey, Dieter W.G. Reimer, Dmytro V. Rudakov. – Amsterdam: IOS Press, 2012. – (NATO Science for peace and security series. Subseries E: Human and societal dynamics; Vol. 94). – P.218 – 223.
5. V. Potapenko. Ekoloho-tekhnohenni problemy v Ukrayini, shcho potrebuyut' pershocherhovoho reahuvannya: analitychna zapyska / Natsional'nyy instytut stratehichnykh doslidzhen'. Viddil ekolohichnoyi ta tekhnohennoyi bezpeky. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/577/>
6. Ukaz Prezydenta Ukrayiny Pro rishennya Rady natsional'noyi bezpeky i oborony Ukrayiny vid 6 travnya 2015 roku "Pro Stratehiyu natsional'noyi bezpeky Ukrayiny". – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/287/2015/paran7#n7>– Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 29.05.2018.
7. Ivanyuta S.P.. Zahrozy u sferi ekolohichnoyi bezpeky ta yikh vplyv na stan natsional'noyi bezpeky (monitorynh realizatsiyi Cstratehiyi natsional'noyi bezpeky): analitychna zapyska za berezen' 2018 r. / Natsional'nyy instytut stratehichnykh doslidzhen'. Viddil enerhetychnoyi ta tekhnohennoyi bezpeky. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/2970/>– Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 29.05.2018.

8. Hyrych O.T. Ekolohichna polityka u transformatsiyi systemy mizhnarodnykh vidnosyn: avtoreferat dysertatsiyi na zdobuttya naukovooho stupenya kandydata politychnykh nauk za spets. 23.00.04 – politychni problemy mizhnarodnykh system ta hlobal'noho rozvytku. – Chornomors'kyy natsional'nyy universytet imeni Petra Mohyly. – Mykolayiv, 2017, s.20. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: https://chmnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/09/Avtoreferat_Gyrych_2017-09-18.pdf– Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 29.05.2018.
8. Hrinevs'ka S.M. Perspektyvy staloho rozvytku rehionu / S. M. Hrinevs'ka // Ekonomika promyslovosti. – 2011. – № 4. – S. 288 – 296.
9. Rehional'na statystyka. Ekonomichna statystyka. Ekonomichna diyal'nist'. Navkolyshnye pryrodne seredovyshe. / Ofitsiyinyy sayt Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrayiny. – [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://ukrstat.gov.ua/>. – Nazva z ekranu (movoyu oryhinalu), data zvernennya: 20.05.2018.

SCIENTIFIC JOURNAL

Economics and Finance

№ 6 / 2018

Published by:

Drobyazko S.I.,
p/b 5720, Dnepropetrovsk, Ukraine
<http://ecofin.at.ua>
ecofin.at.ua@gmail.com